

NAXÇIVAN DÖVLƏT UNIVERSİTETİNİN DEPOZİTARIYA SİYASƏTİ ÇƏRÇİVƏSİNDƏ MÜHAFİZƏ SİYASƏTİ

SİYASƏT SƏNƏDİ NAXÇIVAN DÖVLƏT UNIVERSİTETİNİN
ELMİ ŞURASININ 18 SENTYABR 2024-CÜ İL TARİXLİ
(PROTOKOL NO: 01) İCLASININ QƏRARI İLƏ TƏSDİQ
EDİLMİŞDİR

BİZİMLƏ ƏLAQƏ

r.jafarli@ndu.edu.az
www.ndu.edu.az

1. Məqsəd

Mühafizə siyasəti NSU depozitarıyasında saxlanılan rəqəmsal resursların uzunmüddətli əlçatanlığını, istifadə oluna bilməsini və bütövlüyünü təmin edir. Bu siyasət texnoloji köhnəlmə, məlumat itkisi və deqradasiyaya qarşı məzmunun qorunması üçün strategiyaları, standartları və məsuliyyətləri müəyyən edir.

2. Əhatə dairəsi

Bu siyasət NSU depozitarıyasında yerləşdirilən bütün rəqəmsal məzmunlara şamil olunur, o cümlədən:

- Tədqiqat işləri (məsələn, dissertasiyalar, jurnal məqalələri).
- Tədris materialları (məsələn, mühazirə qeydləri, proqramlar, multimedia materialları).
- İnstitusional qeydlər (məsələn, hesabatlar, siyasətlər, nəşrlər).
- Əlavə materiallar və məlumat dəstləri.

3. Mühafizə Məqsədləri

Siyasətin məqsədi:

- Saxlanılan məzmunun autentikliyi, etibarlılığını və funksionallığını qorumaq.
- Aparat, proqram təminatı və format köhnəlməsi ilə bağlı riskləri azaltmaq.
- Hüquqi, etik və akademik standartlara riayət olunmasını təmin etmək.
- İnteroperabellik və əlçatanlığı dəstəkləmək.

4. Rollar və Məsuliyyətlər

- Depozitariya Komandası: Mühafizə səylərinə nəzarət edir, texnoloji inkişafı izləyir və mühafizə strategiyalarını tətbiq edir.
- Töhfə verənlər: Mühafizəni asanlaşdırmaq üçün dəqiq metadata və uyğun formatlarda məzmun təqdim edir.
- Universitet Administrasiyası: Texniki və əməliyyat mühafizəsi fəaliyyətləri üçün resurslar ayırır.

5. Mühafizə Strategiyaları

- Format Davamlılığı:
 - Standartlaşdırılmış, qeyri-mülkiyyət və geniş dəstəklənən fayl formatlarından istifadə (məsələn, PDF/A, TIFF, XML).

- Texnologiyanın inkişafına uyğun olaraq formatların yeni və davamlı formata mütəmadi keçidi.
- Ehtiyat Nüsxələr və Redundansiya:
 - Depozitariyada saxlanılan məzmunun müntəzəm ehtiyat nüsxələrinin etibarlı yerlərə alınması.
 - Yerli fəlakətlərə qarşı qorunmaq üçün coğrafi baxımdan fərqli yerlərdə ehtiyat nüsxələrin saxlanması.
- Bütövlüyün Yoxlanılması:
 - Faylların mütəmadi olaraq yoxlanması üçün yoxlama cəmlərindən istifadə edilməsi.
 - Korlanmış və ya itirilmiş faylların bərpası və ya əvəz edilməsi üçün tədbirlər görülməsi.
- Emulyasiya və Miqrasiya:
 - Köhnəlmiş proqram mühitlərini təkrarlamaq üçün emulyasiya vasitələrinin tətbiqi.
 - Faylların zərurət olduqda yenilənmiş platformalara və sistemlərə miqrasiyası.

6. Metadata Mühafizəsi

Metadata məzmunla birlikdə saxlanılır ki, uzunmüddətli axtarış imkanı və istifadə oluna bilmə qabiliyyəti təmin olunsun. Bu, hər bir obyektin mənşəyini, kontekstini və formatını sənədləşdirmək üçün təsviri, struktur, inzibati və texniki metadata daxildir.

7. Giriş Nəzarəti və Təhlükəsizlik

- Məxfi və ya embarqo tətbiq olunan materiallar üçün giriş icazələri töhfə verənlər tərəfindən müəyyən edilir.
- Rəqəmsal hüquqların idarə olunması (DRM) tədbirləri icazəsiz istifadə və ya yayılmaya qarşı qoruyur.
- Məlumatların qorunması və intellektual mülkiyyət qanunlarına uyğunluğu təmin etmək üçün dövri baxışlar həyata keçirilir.

8. Audit və Monitoring

- Depozitariyanın məzmunu və infrastrukturunda zəiflikləri müəyyən etmək üçün müntəzəm auditlər aparılır.
- Mühafizə təcrübələrini yeniləmək üçün texnoloji inkişafın izlənməsi.

9. Təlim və Maarifləndirmə

- Məzmunun hazırlanması, təqdim edilməsi və mühafizəsi üçün ən yaxşı təcrübələrə dair işçilər və töhfə verənlər üçün təlim proqramları.
- NSU ictimaiyyətində rəqəmsal mühafizənin əhəmiyyətini vurğulamaq üçün maarifləndirmə təşəbbüsləri.

10. Siyasətin Yenidən Baxılması və Yenilənməsi

Bu siyasət texnologiyadakı dəyişikliklər, institusional tələblər və hüquqi öhdəliklərə uyğun olaraq dövri olaraq yenidən nəzərdən keçiriləcəkdir. Yenilənmələr mühafizə təcrübələrinin təsirli və beynəlxalq standartlara uyğun qalmasını təmin edəcəkdir.